

naam **Paul Vriesekoop**
leeftijd **61**
functie **manager coöperatieve zaken van Koninklijke Coöperatie CRV u.a.**
vorige functies (o.a.) **docent Praktijkschool Horst, diverse directiefuncties bij coöperatie Topigs, directeur van Wageningen Livestock Research, manager van CRV Lagoa in Brazilië**

‘De structuur van de Nederlandse en Vlaamse veeverbetering **is uniek in de wereld**’

‘Samenwerken in coöperatie relevanter dan ooit’

‘Doordat veehouders samen investeerden in merkerselectie is de techniek nu volledig in boerenhanden.’ Met dit voorbeeld onderstreept Paul Vriesekoop, manager coöperatieve zaken van CRV, zijn stelling dat samenwerken in de veeverbetering belangrijker is dan ooit. ‘Het coöperatieve model is helemaal van deze tijd’, vindt Vriesekoop.

TEKST WICHERT KOOPMAN

In de jaren dat hij leiding gaf aan CRV Lagoa, de dochteronderneming van CRV in Brazilië, heeft Paul Vriesekoop het regelmatig verzucht: ‘Wat hebben veehouders in Nederland en Vlaanderen het met elkaar toch goed geregeld ...’ ‘Als we in Brazilië gegevens nodig hadden, bijvoorbeeld voor het berekenen van fokwaarden van stieren, moesten die van een groot aantal verschillende federaal georganiseerde stamboeken en melkcontroleverenigingen komen’, herinnert hij zich. Iedere organisatie werkte met een eigen systeem. Het verzamelen en koppelen van gegevens was tijdrovend en geldverslindend en het resultaat viel uiteindelijk vaak tegen.

Inmiddels werkt Vriesekoop op het hoofdkantoor van CRV in Arnhem en is hij anderhalf jaar als manager coöperatieve zaken eindverantwoordelijk voor het functioneren van de coöperatie. Daarbij gaat het om de bestuurlijke organisatie, maar ook om de uitvoerende taken die sinds vorig jaar rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van de coöperatie vallen, zoals stamboekregistratie, prestatieonderzoek en fokwaardenschattings. ‘Veehouders realiseren het zich misschien niet altijd, maar de structuur van de Nederlandse en Vlaamse veeverbetering is uniek in de wereld en heel efficiënt’, stelt Vriesekoop. ‘Daar mogen we trots op zijn, maar het is geen reden om achterover te leunen. CRV moet zich blijven ontwikkelen en daarvoor is het belangrijk

dat de coöperatie blijft investeren in betrokkenheid van de leden.’

Waarom is deze betrokkenheid belangrijk?

‘Als leden zich niet meer betrokken voelen bij de coöperatie, dan verwatert de band met CRV. Dan komt er geen kritiek meer, komen er geen nieuwe ideeën meer naar voren en lukt het niet meer om veehouders enthousiast te krijgen voor bestuursfuncties. Op den duur is dat dodelijk voor de organisatie. CRV is niks zonder actief betrokken leden.’

Wat doet de coöperatie om leden betrokken te houden?

‘In de eerste plaats is het belangrijk dat veehouders weten hoe de coöperatie in elkaar steekt, wie de collega’s zijn die hen in het bestuur vertegenwoordigen en hoe ze invloed kunnen uitoefenen op het beleid van CRV. Dat hebben we misschien wel eens te weinig laten zien, omdat we er vanuit gingen dat het vanzelfsprekend was. Nieuwe bestuurders worden geschoold, omdat we willen dat ze in de ledenraad goed naar voren brengen wat er speelt bij hun achterban. Daarnaast steken we veel energie in directe communicatie met de leden en proberen we zo veel mogelijk met hen in contact komen. Zo zijn de traditionele winterbijeenkomsten voor een groot deel vervangen door districtsbijeenkomsten op praktijkbedrijven. De komende tijd gaan we

meer communiceren via e-mailnieuwsbrieven, die een regionale invulling krijgen. Hiermee hopen we in korte tijd veel leden te kunnen aanspreken.’

Is er hierbij ook aandacht voor jongeren?

‘We investeren bewust in de contacten met jonge veehouders. Zij zijn immers de toekomstige dragers van de coöperatie. CRV heeft drie regionale jongerenraden die eigen bijeenkomsten organiseren en ieder jaar een speciaal onderwerp uitwerken voor het hoofdbestuur. Daardoor leren ze de organisatie goed kennen. We hopen dat deze jongerenraden een belangrijke kweekvijver zijn voor toekomstige coöperatiebestuurders. Daarnaast onderhouden we ook actief contacten met het agrarisch onderwijs in Nederland en Vlaanderen.’

Wat is de meerwaarde van coöperatieve veeverbetering in een tijd dat veehouders zakelijker naar coöperaties kijken?

‘Coöperaties werden in het verleden opgericht om dingen te kunnen doen die ondernemers niet ieder voor zich konden doen of om dingen samen beter of efficiënter te kunnen doen. Dit basisprincipe is nog steeds van toepassing. Neem de ontwikkeling van merkerfokwaarden. Daar hebben veehouders met elkaar, via de coöperatie CRV, in geïnvesteerd. Daardoor is deze techniek nu volledig in boerenhanden en profiteren alle leden direct van de voordelen, ook financieel. Hadden we deze techniek niet zelf ontwikkeld, dan had een groot bedrijf het gedaan en was de winst in de zakken van investeerders verdwenen. En zo investeren we nu in het verzamelen van voeropnamedata om via fokkerij de voerefficiëntie te kunnen verhogen. Hiermee kunnen melkveehouders de winstgevendheid van hun bedrijfsvoering nog sterk verbeteren.’

Blijft de coöperatie van meerwaarde?

‘Ja, zonder twijfel. Samenwerken in een coöperatie is helemaal van deze tijd. Kijk bijvoorbeeld maar eens naar het aantal coöperaties dat wordt opgericht voor het

‘Omdat veehouders samen hebben geïnvesteerd, is de techniek van merkerselectie **nu volledig in boerenhanden**’

opwekken van duurzame energie. Een belangrijke uitdaging voor de veehouderij is het beheer van de alsmaar groeiende datastroom. CRV speelt hierbij een belangrijke rol, omdat de coöperatie veel data verzamelt. Hieruit kunnen we nog veel meer waarde halen, in de eerste plaats door ze slim in te zetten voor het berekenen van fokwaarden, maar ook bij de ontwikkeling van nieuwe adviesproducten. Daarvan zullen ook andere partijen willen profiteren. Het is echter van cruciaal belang dat boeren zeggenschap houden over hun data en het

geld dat daarmee wordt verdiend. Doordat CRV namens 23.000 leden praat, hebben we een sterke positie in overlegorganen. Coöperatieve samenwerking is voor de komende jaren dan ook relevanter dan ooit.’

Aan coöperaties kleeft het imago dat ze minder slagvaardig zijn dan private bedrijven, omdat er voor belangrijke besluiten altijd ruggespraak moet worden gehouden met de leden. Is dat geen nadeel?

‘Ik denk niet dat CRV minder slagvaardig

opereert dan concurrenten. Natuurlijk kan de directie niet op eigen houtje op een achternamiddag grote beslissingen nemen. Maar – en ik spreek uit ervaring – ook in het bedrijfsleven moeten directies aan de bak om in de organisatie draagvlak te krijgen voor belangrijke veranderingen. Als het nodig is, bijvoorbeeld voor een grote investering of overname, kan CRV de ledenraad op korte termijn bij elkaar roepen om snel een besluit te nemen. Dat hebben we met diverse succesvolle overnames in het verleden wel bewezen.’

Boeren zijn **de eigenaren van CRV**

Koninklijke Coöperatie CRV u.a. is een coöperatie van ongeveer 23.000 melkvee- en vleesveehouders in Nederland en Vlaanderen. De coöperatie is de enige aandeelhouder van het bedrijf CRV Holding BV, dat in opdracht van de coöperatie diensten en producten ten bate van de leden aanbiedt. Aan de basis van het bestuur van de coöperatie staan de bestuurders van de tien districten. De twee districten in Vlaanderen zijn opgebouwd uit 16 afdelingen (waaronder 5 voor vleesvee). Districtsbestuurders worden direct gekozen door de leden. De in totaal 87 Nederlandse en Vlaamse districtsbestuurders vormen gezamenlijk de

ledenraad, het hoogste bestuurlijke orgaan van de coöperatie. Voor de uitvoering van belangrijke besluiten heeft de directie van CRV Holding BV toestemming nodig van de ledenraad. Ook moet de ledenraad goedkeuring verlenen aan de begroting en jaarrekening. Het CRV-hoofdbestuur – dat eveneens volledig uit veehouders bestaat – is eindverantwoordelijk voor de bestuurlijke organisatie van de coöperatie. Alle zeven leden van het CRV-hoofdbestuur, aangevuld met drie commissarissen van buiten de sector, vormen de raad van commissarissen (rvc) van de CRV Holding BV. De rvc adviseert de directie van

de bv en houdt direct toezicht op het beleid. Naast een bestuur heeft de coöperatie ook een aantal adviesraden. Zo zijn er drie regionale jongerenraden die rvc en directie adviseren over zaken die specifiek jonge veehouders aan gaan. De CRV-adviesraad is een groep veehouders die als klankbord meedenkt met medewerkers van CRV BV bij de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten. In deze raad zitten tien melkveehouders die geen bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen. Ten slotte is er een dubbeldoelcommissie die de belangen van dubbeldoelrassen behartigt binnen de coöperatie en de bv.